

xx Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvontaohjelma vuosille 2024-2025

Tulevaisuuslautakunta päätös 4.9.2024 §104

Aluehallitus päätös 10.9.2024 §395

Hankinta- ja valvontajohtaja Arja Heikkinen
Valvontapäällikkö Elisa Roimaa

Sisällys

1. Johdanto
2. Sosiaali- ja terveystalvvelujen valvonnan lainsäädännöllinen tausta
3. Omavalvonnan perusteiden ja sisältöjen tarkastelu toiminnan eri tasoilla
4. Pohteen omavalvontaohjelma pohjautuu strategiaan ja järjestämssuunnitelmaan
5. Pohteen valvonnan kokonaisuus
6. Pohteen sosiaali- ja terveystalvveluita ja niiden tuottamiseen liittyviä prosesseja valvotaan monella tasolla
7. Pohteen omavalvonnan yhteiset periaatteet
8. Palvelunjärjestäjän sosiaali- ja terveystalvveluiden omavalvontaohjelmalla tuetaan
9. Palveluntuottaja vastaa omavalvontasuunnitelmaa omavalvonnan toteutumisesta
10. Pohteen omavalvonnan vastuunatriisi
11. Palveluyksikön omavalvonnan eteneminen
12. Järjestämssvastuun raportoinnin omavalvonnan vuosikello
13. Keskeiset käsitteet
14. Soteri-rekisteri
15. Valvontaa ohjaavat lait ja asetukset
16. Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia 2022–2026
17. Omavalvontaohjelman liitteet: Pohteen sosiaali- ja terveydenhuollon valvontasuunnitelma vuosille 2024-2025, Pohteen omavalvontasuunnitelma ja seurantalomake, Pohteen lääkehoitosuunnitelma

1. Johdanto

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella, Pohteella on sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä vastuu varmistaa omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen ja tekemiensä sopimusten noudattaminen. Pohteen on laadittava vastuulleen kuuluvista järjestämistoiminnon tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma.

Omavalvonta on valvonnan tärkein muoto ja se on menetelmä, jolla hyvinvointialue itse valvoo toimintaa, josta on vastuussa. Pohde ottaa palveluita järjestäessään huomioon ja valvoo toimintaansa siten, että sosiaali- ja terveydenhuolto on sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaista kuin asiakkaiden ja potilaiden tarve ja turvallisuus edellyttävät ja että asiakkaiden ja potilaiden palvelut toteutetaan yhdenvertaisesti. Omavalvonnalla varmistetaan palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu ja asiakkaiden yhdenvertaisuus.

Omavalvonta pohjautuu tietoon, on osa tiedolla johtamista ja organisaation päivittäistä toimintaa ja jokaisen työntekijän työtä. Se on ennakoivaa, toiminnan aikaista ja jälkikäteistä ja keskeinen osa organisaation johtamisjärjestelmää. Omavalvonta on asiakas- ja potilasturvallisuustyötä, laatutyötä ja hyvää asiakaspalvelua. Se tarkoittaa toiminnan jatkuvaa arviointia ja kehittämistä asiakkaan näkökulmasta. Omavalvonnan yhtenä tavoitteena on, että henkilökunta arvioi koko ajan omaa toimintaansa, kuulee asiakkaita ja omaisia laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä ottaa asiakaspalautteen huomioon toiminnan kehittämisessä. Tarkoituksena on, että asiakkaan palveluissa esiintyvät epäkohdat ja palvelun onnistumisen kannalta epävarmat ja riskiä aiheuttavat tilanteet pystytään tunnistamaan, ehkäisemään ja korjaamaan riittävän aikaisessa vaiheessa.

1. Johdanto

Oma-valvonnalla ohjataan ja valvotaan palvelukokonaisuuksien ja -ketjujen sekä palveluintegraation toteutumista sekä asukkaiden, potilaiden ja asiakkaiden osallisuuden toteutumista. Pohteen on huolehdittava yhteen sovitettuja palveluja laajalaisesti tarvitsevien asiakasryhmien ja asiakkaiden tunnistamisesta, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteensovittamisesta ja palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien määrittelemisestä. Oma-valvonnalla varmistetaan, että Pohteella on riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja että Pohde vastaa asukkaidensa palvelutarpeen mukaisista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa.

Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi hyvinvointialueella on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö sekä hallinnollinen ja muu henkilöstö, hallinnassaan asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet sekä muut tarvittavat toimintaedellytykset. Lisäksi hyvinvointialueella on oltava järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palvelutuotanto.

Strategiassa on päätetty Pohteen järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue on asettanut strategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus. Oma-valvontaohjelmalla valvotaan ja seurataan näiden tavoitteiden toteutumista.

1. Johdanto

Omavalvontaohjelman toteutumista seurataan palveluja saavilta asiakkailta ja potilailta, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä palveluyksikön henkilöstöltä kerättävän palautteen perusteella.

Omavalvontaohjelma laaditaan sähköisesti ja julkaistaan julkisessa tietoverkossa tai muulla julkisuutta edistävällä tavalla. Omavalvontaohjelmaan kirjataan, miten palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä yhdenvertaisuutta seurataan ja miten puutteellisuudet korjataan. Omavalvontaohjelman osana ovat laissa erikseen säädetyt omavalvontasuunnitelmat ja lääkehoitosuunnitelmat.

Omavalvontaohjelma ja sen toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava neljän kuukauden välein julkisessa tietoverkossa tai muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla. Palveluja on kehitettävä omavalvontaohjelman toteutumisen seurannassa tehtyjen havaintojen perusteella.

Vastuu omavalvontaohjelman päivittämisestä on järjestämisen hankinnan, hallinnan, ohjauksen ja valvonnan palvelualueella.

Aluehallitus hyväksyy omavalvontaohjelman. Pohteella on kaksi erillistä omavalvontaohjelmaa; pelastuslaitoksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvontaohjelma.

2. Sosiaali- ja terveyspalvelujen valvonnan lainsäädännöllinen tausta

---

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023, Valvontalaki): Valvontalaissa säädetään sosiaali- ja terveyspalvelujen viranomaisvalvonnasta, järjestämisen valvonnasta, yksityisten ja julkisten tahojen tuottamien sote-palvelujen valvonnasta. Tarkoituksena on varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasturvallisuus ja laadultaan hyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kaikissa olosuhteissa, myös kriisitilanteissa ja poikkeusoloissa.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021, Hyvinvointialuelaki): Laissa säädetään hyvinvointialueiden velvollisuudesta ohjata ja valvoa järjestämisvastuullaan olevia palveluja tuottavia yksityisiä palveluntuottajia sekä määrittää hyvinvointialueen tarkastusoikeuden sääntely.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, Järjestämislaki): Hyvinvointialueen valvonnan pitää kattaa järjestämislain 14 §:n mukaisten yksityistä palveluntuottajaa koskevien vaatimusten täytyminen sekä 15 §:n mukaisten ostopalvelusopimusten vähimmäisehtojen valvonnan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännöt. Sisällöllinen lainsäädäntö määrittelee palvelukohtaisesti palvelun sisällöt ja laadun kuten Sosiaalihuoltolaki, Terveydenhuoltolaki, Lastensuojelulaki, Mielenterveyslaki, Vammaispalvelulaki, Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä, Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä, Laki kehitysvammaisten erityishuollosta, Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista, Laki potilaan asemasta ja oikeuksista, Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, Tietosuojalaki, Hankintalaki ja Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä.

3. Omavalvonnan perusteiden ja sisältöjen tarkastelu toiminnan eri tasoilla

Kansallinen taso

- Lainsäädäntö
- Kansallinen seuranta, arviointi ja raportointi.
- Kansalliset tietotarpeet ja mittarit.
- Tutkimus- ja kehittämislinjaukset
- Voimavarojen kohdentaminen

Hyvinvointialueen yhteinen omavalvonta

- Kohdentuu strategian ja järjestämissuunnitelman yleisiin ja toimialueitasoihin tavoitteisiin
- Perustuu omavalvontaohjelmaan ja yhteisiin omavalvonnan periaatteisiin sekä yhteisiin omavalvonnan työkaluihin esim. omavalvontasuunnitelmat, seurantaraportointi ja valvontakertomukset

Toimialueatasoinen omavalvonta

- Perustuu omavalvontasuunnitelmaan ja sen seurantaan ja raportointiin.
- Palveluiden suunnittelun, toteutuksen ja ohjauksen toimialakohtaiset periaatteet ja sisällöt.
- Seuranta-, arviointi- ja raportointimenettelyt.
- Toimialan kehittämis- ja tietotarpeet.

Palvelu-, vastuualue ja vastuuyksikkötasoinen omavalvonta

Perustuu omavalvontasuunnitelmaan ja sen seurantaan ja raportointiin yhdessä henkilöstön kanssa.

Palveluiden suunnittelu, toteutus ja ohjaus yksikkötasolla.

Omavalvonnan kehittämistarpeet.

Asiakas- ja palautetiedon aktiivinen koonti.

Asiakkaiden osallistaminen, palveluiden laadun, saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseen.

4. Pohteen omavalvontaohjelma pohjautuu strategiaan ja järjestämissuunnitelmaan

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialuestrategia ohjaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämistä.

- Seuranta toteutetaan jatkuvan strategia-prosessin periaatteiden mukaisesti.

Järjestämissuunnitelmassa 2023-2025 on väestöryhmiä ja palvelukokonaisuuksia koskevat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit.

Strategian ja järjestämissuunnitelman ohjauksella seurataan asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia

PALVELULUPAUS

Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus
– yhdessä tehden

ARVOT – HYVINVOINTIALUEEN TÄHDET

- ✦ Näemme **ihmisen**
- ✦ Kohtaamme **ammattitaidolla**
- ✦ Edelläkävijänä **vaikuttavuudessa**

PAINOPISTEET JA STRATEGISET PERIAATTEET

Ihmistä varten

1. Osallisuus, varhainen tuki sekä omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin parantaminen painottuvat.
2. Palvelut ovat tarpeenmukaiset ja lähellä monin eri tavoin.
3. Palvelujärjestelmä on yhteen sovitettu.

Parhaat osaajat

7. Henkilöstö osallistuu ja kehittää vaikuttavaa toimintaa.
8. Hyvinvointialue on arvostettu työnantaja ja kouluttaja.
9. Johtaminen tukee henkilöstön työhyvinvointia ja osaamisen kehittämistä.

Vaikuttavasti yhdessä

4. Ennaltaehkäisevät ja perustason palvelut vahvistuvat.
5. Palvelujen verkostoa uudistetaan yhteistyössä kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa.
6. Kustannuskehitys vastaa rahoitusta.

Rohkeasti uutta

10. Johtamis- ja toimintamallit uudistuvat.
11. Tieto, tutkimus ja käytännön kokeilut ohjaavat kohti vaikuttavia toimintamalleja.
12. Uudistaminen kuuluu kaikille.

Pohteen omavalvontaohjelma pohjautuu hyvinvointialueen strategiaan ja järjestämissuunnitelmaan

Jokainen toimialue huomioi strategian ja järjestämissuunnitelman koskevat yleiset ja toimialuetasoiset tavoitteet ja toimenpiteet toiminnan suunnittelussa ja talousarvion valmistelussa.

Talousarvion toteutumisen seurannassa ja raportoinnissa kvartaaleittain raportoidaan myös omavalvonnan toteutuminen.

Sovitut tiedot julkaistaan julkisessa tietoverkossa.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia

PALVELULUPAUS

Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus
– yhdessä tehden

ARVOT – HYVINVOINTIALUEEN TÄHDET

- ✦ Näemme **ihmisen**
- ✦ Kohtaamme **ammattitaidolla**
- ✦ Edelläkävijänä **vaikuttavuudessa**

PAINOPISTEET JA STRATEGISET PERIAATTEET

Ihmistä varten

1. Osallisuus, varhainen tuki sekä omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin parantaminen painottuvat.
2. Palvelut ovat tarpeenmukaiset ja lähellä monin eri tavoin.
3. Palvelujärjestelmä on yhteen sovitettu.

Parhaat osaajat

7. Henkilöstö osallistuu ja kehittää vaikuttavaa toimintaa.
8. Hyvinvointialue on arvostettu työnantaja ja kouluttaja.
9. Johtaminen tukee henkilöstön työhyvinvointia ja osaamisen kehittämistä.

Vaikuttavasti yhdessä

4. Ennaltaehkäisevät ja perustason palvelut vahvistuvat.
5. Palvelujen verkostoa uudistetaan yhteistyössä kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa.
6. Kustannuskehitys vastaa rahoitusta.

Rohkeasti uutta

10. Johtamis- ja toimintamallit uudistuvat.
11. Tieto, tutkimus ja käytännön kokeilut ohjaavat kohti vaikuttavia toimintamalleja.
12. Uudistaminen kuuluu kaikille.

5. Pohteen valvonnan kokonaisuus

Hyvinvointialue valvoo omaa järjestämistoimintaansa.

Hyvinvointialue valvoo ostopalvelutuottajiaan ja palvelusetelituottajiaan.

Hyvinvointialue valvoo omaa palvelutuotantoaan.

Hyvinvointialueen toimivalta edellyttää kytköstä järjestämisvastuuseen: sopimusta tai palvelusetelituottajaksi hyväksymistä.

Hyvinvointialue ei ole valvontaviranomainen eikä se valvo valvontaviranomaisena kaikkia alueellaan olevia palveluntuottajia.

Lastensuojelun sijaishuollossa sijaishuoltopaikan sijainti-hyvinvointialue osallistuu valvontaan yhteistyössä sijoittajahyvinvointialueen ja AVI:n kanssa.

6. Pohteen sosiaali- ja terveystalvovluuta ja niiden tuottamiseen liittyviä prosesseja valvotaan monella tasolla

Hyvinvointialueen kattavan valvontajärjestelmän muodostavat ulkoinen ja sisäinen valvonta sekä osana sisäistä valvontaa hyvinvointialueen omavalvonta.

- Sisäinen valvonta on osa johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen ja -konsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista. Sisäisellä valvonnalla pyritään varmistamaan, että organisaatio saavuttaa tavoitteensa.
- Sisäiseen valvontaan kuuluu muun muassa sisäinen tarkastus, riskienhallinta, sopimus- ja omavalvonta.
- Riskienhallinta on oleellinen osa hyvinvointialueen johtamisessa. Riskienhallinta perustuu riskien tunnistamiseen ja kuvaamiseen, toteutumisen vaikutusarviointiin, merkittävyyteen, toteutumisen todennäköisyyteen sekä mahdollisuuteen hallita riskejä käytettävissä olevilla menetelmillä.
- Hyvinvointialueen ulkoisen tarkastuksen ja arvioinnin yksikkö valmistelee tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat. Ulkoisen valvonnan kohteena on erityisesti talouteen, hallintoon ja tilinpäätökseen liittyvä valvonta ja sitä toteuttavat tilintarkastajat, tarkastuslautakunta ja ulkoisen tarkastuksen ja arvioinnin yksikkö.

6. Pohteen sosiaali- ja terveystalveluita ja niiden tuottamiseen liittyviä prosesseja valvotaan monella tasolla

---

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista tarkastus- ja konsultointitoimintaa, joka on luotu tuottamaan lisäarvoa hyvinvointialueelle ja parantamaan sen toimintaa.

- Sisäinen tarkastus tukee hyvinvointialueen toimintaa ja sen ylintä johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation sisäisen valvonnan, riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintojärjestelmän tuloksellisuuden ja tehokkuuden arviointiin. Sisäinen tarkastus raportoi aluehallitukselle ja hyvinvointialuejohtajalle. Sisäinen tarkastus toimii hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa.

Pohteella on sen muista toiminnoista riippumaton riskienhallintatoiminto, josta vastaa riskienhallintapäällikkö. Riskienhallintapäällikkö toimii hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa.

- Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on muun muassa varmistaa hyvinvointialueetasolla, että kullakin hyvinvointialueen toimialalla on riittävä koulutus, ymmärrys, ohjeistus ja työkalut sekä menetelmät ja raportointikäytännöt riskeille sekä niiden hallinnalle samalla, kun toimialat itsenäisesti edelleen vastaavat substanssialueestaan ja myös siinä olevista riskien hallinnasta.

6. Pohteen sosiaali- ja terveyspalveluita ja niiden tuottamiseen liittyviä prosesseja valvotaan monella tasolla

---

Sosiaali- ja terveyspalveluiden omavalvonta on osa sisäistä valvontaa.

- Omavalvonnan kohteena ovat: palveluiden laatu, asiakas- ja potilasturvallisuus ja asiakas- ja potilaslähtöisyys sekä palveluiden lainmukaisuus ja sopimustenmukaisuus.
- Omavalvontaa toteutetaan kaikilla organisaation tasoilla ja siitä ovat omalta osaltaan vastuussa niin johtajat ja lähijohtajat kuin yksittäiset työntekijätkin.
- Hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen liittyvää sosiaali- ja terveyspalveluiden omavalvonnan valvontaa sekä sopimusvalvontaa toteuttaa hyvinvointialueen hankinnan ja valvonnan palvelualue.

Pohteen oman valvonnan lisäksi sosiaali- ja terveyspalveluita ja niiden tuottamista ja järjestämistä valvovat valvontaviranomaiset, joita ovat aluehallintovirasto sekä sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira.

7. Pohteen omavalvonnan yhteiset periaatteet

Hyvinvointialue

Toimialue

Työntekijä

1. Hyvinvointialueella on ohjaus- ja neuvonta sekä valvontavelvollisuus;
2. Hyvinvointialueen tulee ohjata ja valvoa sen järjestämistä kuuluva palvelutuotantoa, yksityisiä palvelujen tuottajia ja näiden alihankkijoiden jatkuvasti palveluja tuottaessa;
3. Hyvinvointialueella tulee olla tarkoituksenmukaiset rakenteet, resurssit ja osaaminen hoitaa valvontaa;
4. Valvonta on samansisältöistä sekä omaan ja yksityiseen sote-palvelutuotantoon.

1. Omavalvonnan toteuttaminen omavalvontaohjelman ja omavalvontasuunnitelmien mukaisesti päivittäisessä toiminnassa ja sen huolehtiminen, että toiminnassa toteutuvat lakien, asetusten ja laatusuositusten vaatimukset ja valvontaviranomaisten antamat määräykset sekä palveluntuottajan itse omalle toiminnalleen asettaman ja sopimusten mukaiset vaatimukset.
2. Omavalvontasuunnitelmien laadinta ja ylläpito sekä toteutumisen seuranta ja raportointi
3. Omavalvonta tukee johtamista, palvelujen järjestämistä ja toiminnan kehittämistä.

1. Noudattaa työtehtävissä lakeja ja ohjeita työtehtävissä ja on vastuussa tekemästään työstä ja valvoo itse toimintansa laatua, kuulee asiakkaita ja omaisia laatuun ja asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä ottaa asiakaspalautteen huomioon toiminnan kehittämisessä.
2. Toteuttaa palvelua yhdessä asiakkaan tai potilaan kanssa sopien ja tiedottaa asiakasta tai potilasta tämän oikeuksista.
3. Ylläpitää työtehtävien edellyttämää toimintakykyä ja osaamista.
4. Osallistuu toimintakäytäntöjen jatkuvaan kehittämiseen omavalvonnan keinoin.
5. Ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista, poikkeamista ja riskeistä.

8. Omavalvontaohjelmalla tuetaan

- Sosiaali- ja terveystalvvelujen järjestämistä ja toteuttamista Pohteen strategian, järjestämissuunnitelman, talousarvion, sopimusten ja lainsäädännön mukaisesti ja että, sosiaali- ja terveydenhuolto on sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaista kuin asiakkaiden ja potilaiden tarve ja turvallisuus edellyttävät.
- Oman palvelutuotannon sekä ostopalveluiden saatavuuden, yhdenvertaisuuden, jatkuvuuden, turvallisuuden, laadun ja yhteensovittamisen sekä riittävän oman palvelutuotannon toteutumista.
- Omavalvonta on ennakoivaa, toiminnan aikaista ja jälkikäteistä. Se on keskeinen osa organisaation johtamisjärjestelmää.
- Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (Hyte) toteutumista sekä väestön palvelutarpeen arviointia ja ennakointia.
- Tuottavuuden, vaikuttavuuden ja kustannusvaikutusten, kustannusten kehityksen ja rahoituksen riittävyden seuranta ja että toiminta on taloudellisesti kestävä ja kustannusten kasvua hidastetaan suhteessa palvelutarpeen kasvuun.
- Omavalvonnan toteutumista omassa ja ostopalvelutuotannossa sekä yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtyjen sopimusten noudattamista ja että palveluja tuottavalla palveluntuottajalla on riittävät ammatilliset, toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset vastata palvelujen tuottamisesta.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen henkilöstön ammatillista kehittymistä ja riittävyttä sekä tilojen ja laitteiden turvallisuutta ja soveltuvuutta palvelujen toteuttamisessa.
- Ohjauksen ja valvonnan toteutumista sen järjestämisvastuulle kuuluvassa palvelutuotannossa.

9. Palveluntuottaja vastaa omavalvontasuunnitelmalla omavalvonnan toteutumisesta

---

- Omavalvontasuunnitelman avulla omavalvonnan tavoitteena oleva ennakoiva, epäkohtien syntymistä ehkäisevä valvonta sekä mahdollisimman nopea epäkohtiin puuttuminen toteutuu. Suunnitelmassa kuvataan, miten palveluntuottaja konkreettisesti käsittelee palveluyksikköä koskevat omavalvonnalliset asiat, myös asiakkaiden muistutukset ja kantelut. Suunnitelma sisältää menettelytavat riskien, vaaratilanteiden ja laadullisten puutteiden ennaltaehkäisemiseksi, korjaamiseksi tai osaamisen varmistamiseksi.
- Omavalvontasuunnitelman sisältö ja laajuus määräytyvät palveluyksikön tuottamien palvelujen ja toiminnan laajuuden mukaan. Suunnitelma kattaa kaikki palveluyksikössä palveluntuottajan tuottamat palvelut ja sen lukuun tuotetut palvelut, ja sen sisällössä on otettava huomioon palvelun erilaiset tuottamistavat. Omavalvontasuunnitelma on sitä laajempi ja yksityiskohtaisempi, mitä monimuotoisempaa ja riskialttiimpaa on palveluntuottajan toiminta. Suunnitelma sisältää määrittelyt palveluyksikön toimintatavoista ja niiden seurannasta ja kuvaa, miten toimitaan, kun palvelu ei toteudu asetettujen tavoitteiden mukaisesti, tai jos asiakas- tai potilasturvallisuus uhkaa vaarantua. Siihen on myös sisällytetty kuvaus vaaratapahtumien ilmoitus- ja oppimismenettelystä sekä henkilöstön ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet.
- Palveluyksiköllä on velvollisuus toimia omavalvontasuunnitelman mukaisesti sekä seurata aktiivisesti suunnitelman toteutumista. Kyse on jatkuvasta ja säännöllisestä tuotettavien palvelujen asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisesta.
- Palveluntuottaja ja vastuuhenkilö vastaavat siitä, että omavalvontasuunnitelmaa toteutetaan konkreettisesti päivittäisessä toiminnassa palveluja tuottaessa. Omavalvontasuunnitelmaan on kirjattava suunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä vastaavat henkilöt. Henkilökunta toteuttaa palveluyksikön omavalvontaan sisältyvää palvelujen laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamista ja palvelujen kehittämistä.

9. Palveluntuottaja vastaa omavalvontasuunnitelmalla omavalvonnan toteutumisesta

---

- Yksityinen palveluntuottaja valvoo myös tehdyn sopimuksen toteutumista.
- Palveluyksikön omavalvontasuunnitelmassa kuvatus toiminnan toteutumista seurataan ja seurannassa havaitut puutteellisuudet on korjataan:
  - seurannasta tehdään selvitys ja sen perusteella tehtävät muutokset julkaistaan vähintään neljän kuukauden välein julkisessa tietoverkossa tai muulla niiden julkisuutta edistävällä tavalla sekä pidettävä julkisesti nähtävänä palveluyksikössä.
  - omavalvontasuunnitelma päivitetään viiveettä, kun toiminnassa tapahtuu palvelujen laatuun ja asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyviä muutoksia.
- Suunnitelmassa määritellään yksikössä seurattavat asiat, kuten esimerkiksi:
  - miten hoidon- ja palvelutarpeen arviointi ja hoito- ja asiakassuunnittelu sekä hoito- ja palvelupäätökset toteutuvat lain ja soveltamisohjeiden mukaisesti asetetuissa määräajoissa,
  - miten hoitoon pääsy toteutuu hoitotakuun mukaisesti,
  - miten lakisääteinen mitoitus toteutuu, toteutuvatko palveluiden myöntämisen perusteet yhdenmukaisesti, onko henkilöstöllä tarvittava kelpoisuus ja osaaminen.

10. Pohteen omavalvonnassa vastuumatriisi

	Toimija	Rooli	Tehtävä	Seuranta
	Aluevaltuusto	<ul style="list-style-type: none"> Päätää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteista. Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu lakiin valtion talousarviosta. 		
	Aluehallitus	<ul style="list-style-type: none"> Arvioi toteutuuko lain, valtakunnallisten ohjelmien ja strategioiden sekä hyvinvointialueen strategian ja järjestämissuunnitelman mukainen toiminta. Vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja siitä, että hyvinvointialueella on toimivat sisäisen valvonnan ja riskienhallintamenettelyt ja niitä tukevat järjestelmät. 	<ul style="list-style-type: none"> Huolehtii hyvinvointialueen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Hyväksyy omavalvontaohjelman ja sen raportoinnin aikataulun. 	Vuosittain.
	Tulevaisuuslautakunta	<ul style="list-style-type: none"> Valmistelee aluehallituksen päätettäväksi strategiatason asioita, jotka edellyttävät poliittista harkintaa asian valmisteluvaiheessa. 	<ul style="list-style-type: none"> Tukee, ennakoii ja arvioi järjestämisen ja palvelutuotannon toimintaa ja voimavarojen hyödyntämistä ja kehittämistä; Esittää aluehallitukselle omavalvontaohjelman hyväksymistä. 	Vuosittain.
	Hyvinvointialuejohtaja	<ul style="list-style-type: none"> Vastaa aluehallituksen alaisten toimi- ja tehtäväalojen ja toimialueiden toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa aluehallituksen alaisuudessa. Vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä niiden yhteen sovittamisesta osaltaan niin, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään ja sovitetaan yhteen tavalla, jolla varmistetaan hyvinvointialueen toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. 		
	Järjestämistoiminnon sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja	<ul style="list-style-type: none"> Vastaa oman toimialueensa omavalvonnasta, hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon omavalvonnan toteutumisen valvonnasta sekä hyvinvointialueen omavalvontaohjelman valmistelusta; Vastaa yhteistyössä toimialueiden ja tehtäväalojen kanssa hyvinvointialueen eri palvelutuottajien kanssa tehtyjen sopimusten noudattamisesta ja näiden alihankkijoiden valvonnasta sekä vastata yksityisten palveluntuottajien kokonaisuohjauksesta ja lain mukaisesta/ tarkoittamasta valvonnasta; Vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista valvonnasta annetun lain tarkoittamasta valvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä; 	<p>Järjestäjätoiminto:</p> <ul style="list-style-type: none"> vastaa hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden strategisesta ohjauksesta, suunnittelusta, resurssien kohdentamisesta, hankinnasta ja valvonnasta. vastaa sosiaali- ja terveystalouden kehittämisestä, tutkimuksesta ja opetuksesta sekä yhteistyöalueeseen liittyvistä järjestämisen tehtävistä siten, että palvelut toteutuvat laissa kuvatulla tavalla ja hyvinvointialueen asettamien strategioiden tavoitteiden mukaisesti. tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointialuejohtajan kanssa sekä tukee hyvinvointialuejohtajaa hyvinvointialueen johtamisessa. 	Omavalvontaohjelmasta saatavaa seurantatietoa hyödynnetään tiedolla johtamisessa sekä painopisteistä päätettäessä: 1. hv- aluetasoisesti ja 2. toimialatasoisesti sekä kehittämistoimienpiteistä päätettäessä.

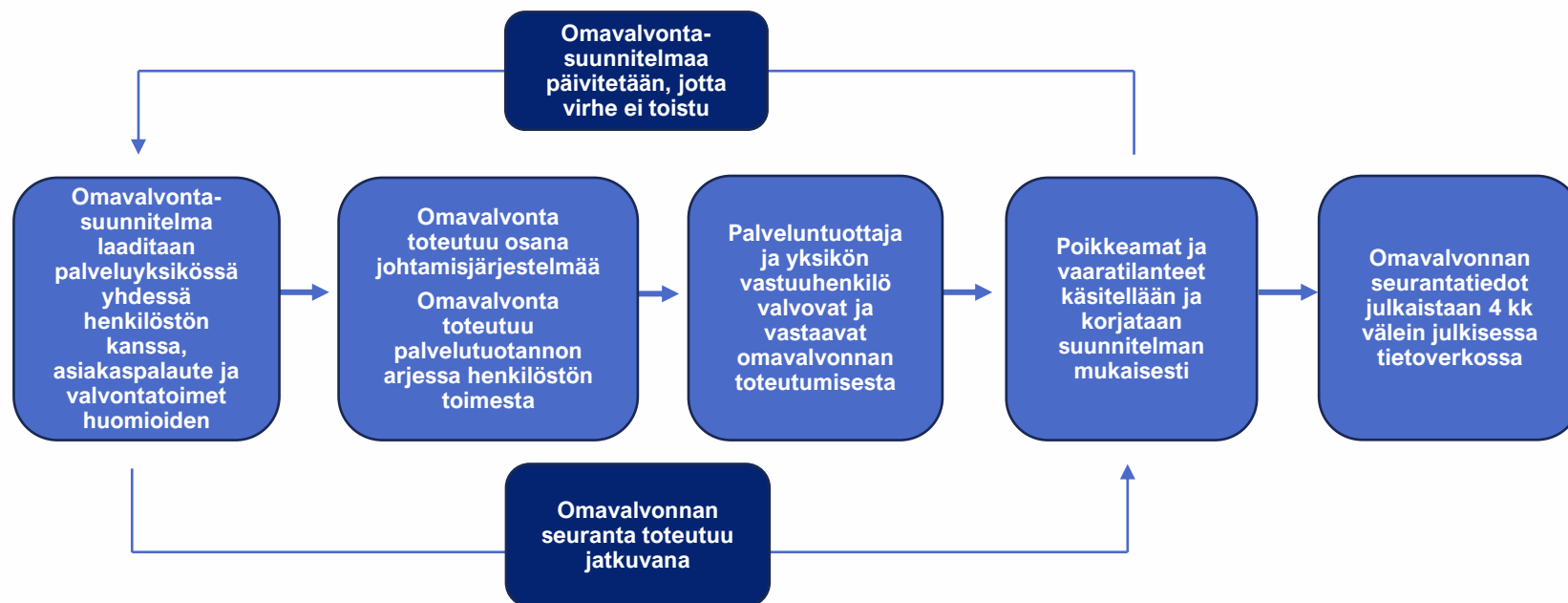
10. Pohteen omavalvonnassa vastuumatriisi

Toimija	Rooli	Tehtävä	Seuranta
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialuejohtajat	<ul style="list-style-type: none"> Johtavat toimialueensa toimintaa ja vastaa sen toiminnasta ja taloudesta. Vastaavat oman toimialueensa omavalvonnasta. Vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta yksiköissään, ohjeistavat alaisiaan yksiköitä sekä raportoivat aluehallituksen antamien ohjeiden mukaisesti ja siten mitä on määritelty aluehallituksen vahvistamassa hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteissa. Vastaavat muille kuin ylimmille laillisuusvalvonta-viranomaisille tehtyihin kanteluihin;<ul style="list-style-type: none"> Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS psykiatria - toimialueen toimialuejohtaja toimii sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana, ellei hänen määräämä henkilö toimi lastensuojelulain ja/tai sosiaalihuoltolain tarkoittamana sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana. Psykiatrisesta hoidosta vastaavana ylilääkärinä toimii OYS psykiatrian palvelualueen johtajat (mielenterveyslaki 1116/1990).	<ul style="list-style-type: none"> Toimialueiden vastuuseen kuuluu omavalvonnassa toteuttaminen ja seuranta omavalvontaohjelman mukaisesti. Toteuttamisessa noudatetaan omavalvontaohjelman vuosikelloa. Omavalvonnassa kehittäminen ja korjaavat toimenpiteet. Toimialueet tuottavat osaltaan tiedot siitä, miten hyvinvointialuestrategia , järjestämissuunnitelma ja omavalvonta on heidän osaltaan toteutunut.	<ul style="list-style-type: none"> Raportointi kuukausittain sovittujen mittaritietojen osalta. Osavuosikatsausraportointi , seuranta ja toimenpiteet kvartaaleittain. Omavalvontasuunnitelmien seurantaraportointi neljän kuukauden välein. Tilinpäätösraportointi
Tehtävälajohtajat (johtajaylilääkäri, sosiaalijohtaja ja johtajaylihoitaja, yliopistosairaalojohtaja)	<ul style="list-style-type: none"> Vastaavat tehtävälajonsa mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen asianmukaisuutta yhteistyössä järjestämistoiminnon ja toimialuejohdon kanssa. Vastaavat oman toimialueensa omavalvonnasta.	<ul style="list-style-type: none"> Varmistavat osaltaan alansa palveluiden laadun, asianmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Varmistavat toimialueiden, palvelualueiden ja vastuualueiden välistä yhteistyötä ja kehittämistä yhteistyössä muiden tehtävälajojohdon edustajien kanssa. Vastaavat tehtävälajonsa mukaisesti ammattihenkilöiden resurssien riittävyyden koordinaatiosta ja kohdentamisesta yhteistyössä toimialuejohtajien kanssa;	Säännöllinen henkilöstön riittävyyden laadullinen ja määrällinen seuranta.

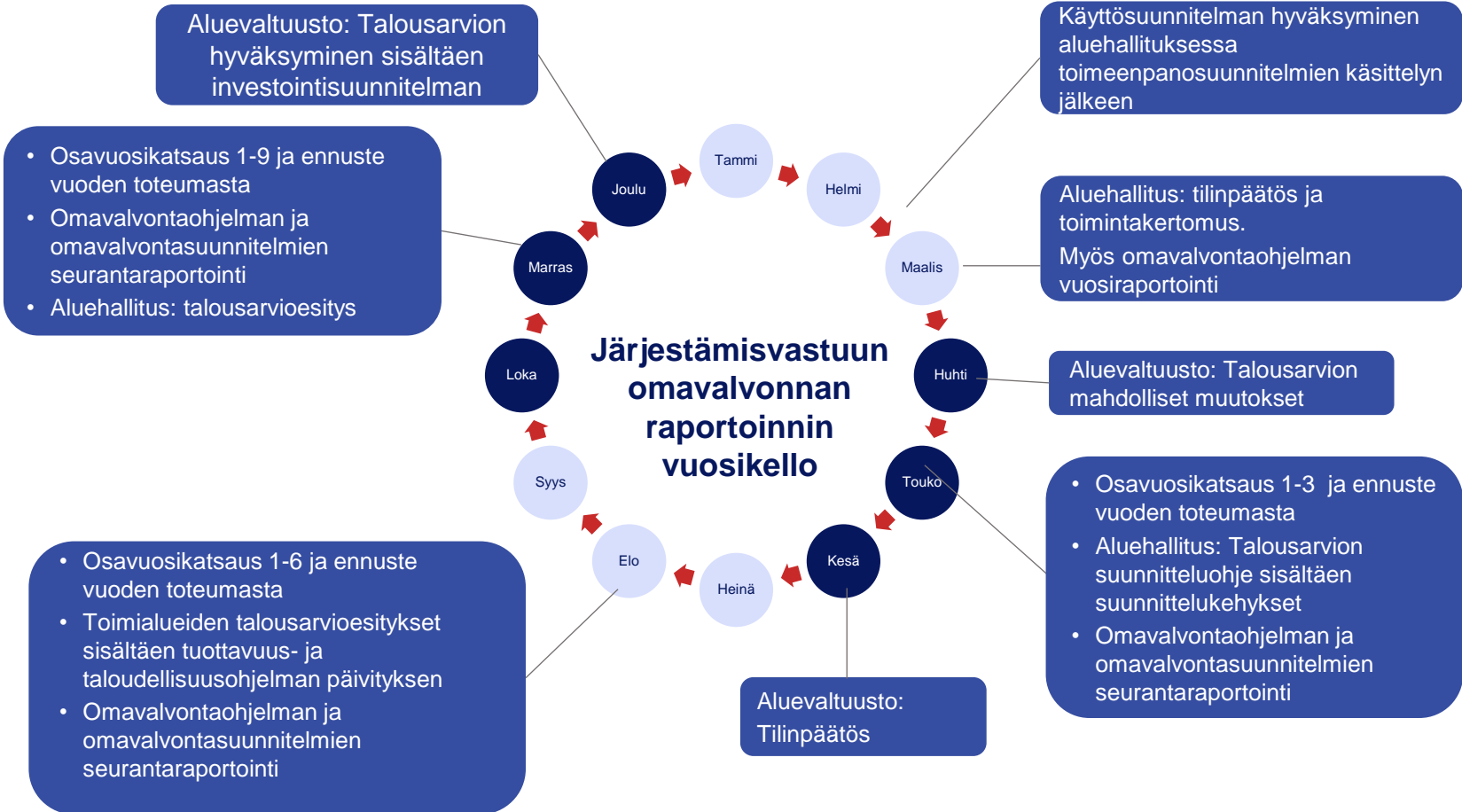
10. Pohteen omavalvonnin vastuumatriisi

Toimija	Rooli	Tehtävä	Seuranta
Johtajaylilääkäri	<ul style="list-style-type: none"> Toimii terveydenhuoltolain 57 §:n (1326/2010) mukaisena lääketieteellisenä johtajana ja terveydenhuollon toimintayksikön vastaavana lääkärimä, jonka vastuulla on johtaa ja valvoa toimintayksikön terveyden ja sairaanhoitoa.	<ul style="list-style-type: none"> Vastaa osaltaan hyvinvointialueen toiminnan yleisestä ohjauksesta, suunnittelusta, kehittämisestä ja valvonnasta sekä hyvinvointialueen tuottaman terveydenhuollon omavalvonnin yhteensovittamisesta.	<ul style="list-style-type: none"> Hoidon saatavuuden raportointi, lakisääteisyysden toteutuminen.
Sosiaalijohtaja	<ul style="list-style-type: none"> Toimii sosiaalityön tehtävälän johtavana viranhaltijana hallintosäännön mukaisissa tehtävissä Vastaaat ylimmille laillisuusvalvontaviranomaisille tehtyihin kanteluihin sosiaalihuollon osalta	<ul style="list-style-type: none"> Vastaa osaltaan hyvinvointialueen toiminnan yleisestä ohjauksesta, suunnittelusta, kehittämisestä ja valvonnasta sekä hyvinvointialueen tuottaman sosiaalihuollon omavalvonnin yhteensovittamisesta.	
Johtajaylihoitaja	<ul style="list-style-type: none"> Toimii hoitotyön tehtävälän johtavana viranhaltijana	<ul style="list-style-type: none"> Toimii hoitotieteen tehtävälän edustajana Vastaa hoitotyön ja hoitotyön palvelujen järjestämisen asianmukaisuudesta	
Hankinta- ja valvontajohtaja Valvontapäällikkö Hankintapäällikkö	<ul style="list-style-type: none"> Vastaaat omavalvontaohjelman valmistelusta, koordinoinnista ja kehittämisestä. Valvovat hyvinvointialueen oman palvelutuotannon ja yksityisten palveluntuottajien omavalvonnin toteutumista. Vastaaat yhteistyössä toimialueiden ja tehtävälöjen kanssa hyvinvointialueen eri palvelutuottajien kanssa tehtyjen sopimusten noudattamisesta ja näiden alihankkijoiden valvonnasta sekä vastaavat osaltaan yksityisten palveluntuottajien kokonaisohjauksesta ja lain mukaisesta ja lain tarkoittamasta valvonnasta; Vastaaat osaltaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista valvonnasta annetun lain tarkoittamasta valvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä;	<ul style="list-style-type: none"> Koordinoi järjestämistoiminnan omavalvonnin toteutumista. Vastaa omavalvontaohjelman valmistelusta ja raportoinnista Vastaa oman palvelutuotannon omavalvonnin toteutumisen ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta Vastaa osaltaan palvelutuottajien kanssa tehtyjen sopimusten noudattamisesta ja valvonnasta sekä näiden alihankkijoiden valvonnasta Vastaa valvontalain tarkoittamasta viranomaisyhteistyötä	<ul style="list-style-type: none"> Valvonnin toteutumisen raportointi. Omavalvontaohjelman seuranta ja raportointi kvartaaleittain talouden ja toiminnan toteutumisen seurannin ohessa.

11. Palveluyksikön omavalvonnän eteneminen

12. Omavalvonnan raportoinnin vuosikello

13. Omavalvontaohjelman raportointi

Pohteen omavalvonnan valvontatapahtumien määrä, kohdentuminen ja toimenpiteet omassa palvelutuotannossa ja ostopalveluissa, jonka lisäksi raportoidaan:

- 1. PALVELUJEN SAATAVUUS, SAAVUTETTAVUUS JA JATKUVUUS;** esim. lakisääteisyys toteutuminen, hoito- ja palvelutakuun toteutuminen, viestinnän, tiedottamisen ja vuorovaikutuksen toteutuminen, erilaisten asiointikanavien käyttäminen palveluissa.
- 2. YHDENVERTAISUUS;** esim. palveluiden ja hoidon yhteensovittaminen ja jatkuvuus, hoito- ja palveluketjun toimivuus, palveluiden myöntämisperusteiden yhdenmukaisuus,
- 3. TURVALLISUUS;** esim. lääkitysturvallisuus, riskienhallinta, asiakas- ja potilasturvallisuusvaaratapahtumat.
- 4. ASIAKKAAN JA POTILAAN ASEMAN JA OIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN;** esim. muistutusten, kanteluiden määrät ja kohdentumiset, sosiaali- ja potilasvastaavien toiminta, itsemääräämisoikeuden toteutuminen ja rajoitustoimenpiteiden käyttö.
- 5. ASIAKASKOKEMUS JA - OSALLISUUS;** esim. palveluja saavilta asiakkailta ja potilailta, heidän omaisiltaan ja läheisiltään kerättävä palaute,
- 6. HENKILÖSTÖ;** esim. määrä, osaaminen, riittävyys, kelpoisuus

14. Keskeiset käsitteet

Palvelunjärjestäjä = sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuussa oleva hyvinvointialue

Palveluntuottaja = hyvinvointialue ja yksityinen elinkeinonharjoittaja, joka tuottaa sosiaalipalveluja tai terveyspalveluja. Yksityinen elinkeinonharjoittaja, jolla on Y-tunnus (yhtiö, säätiö, osuuskunta tai yhdistys).

Omavalvonta = palveluiden tuottamiseen kuuluva ennakoiva, toiminnanaikainen ja jälkikäteinen laadun- ja riskienhallinta, jolla osaltaan varmistetaan asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutuminen.

- Omavalvonta määrittää miten organisaatio vastaa palvelujen saatavuudesta, jatkuvuudesta, turvallisuudesta ja laadusta sekä asiakkaiden yhdenvertaisuudesta, ja toimeenpanee kyseisten tavoitteiden toteutumisen edellyttämät toimenpiteet.
- Palvelunjärjestäjän omavalvonta on ensisijaista valvontaviranomaisten toimintaan nähden.
- Omavalvonnassa on kyse palvelunjärjestäjän laajasta ja jatkuvasta toiminnasta, joka kattaa järjestämistehtävän ja palvelujen tuottamisen.

14. Keskeiset käsitteet

Omaavontaohjelma = laaditaan hyvinvointialueella sen vastuulle kuuluvista tehtävistä ja palveluista.

- Myös yksityisen palveluntuottajan, joka tarjoaa palveluita useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä, on laadittava sähköinen omaavontaohjelma.
- Omaavontaohjelmassa on määriteltävä, miten palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan tarkoitettujen velvoitteiden noudattaminen järjestetään ja toteutetaan.
- Omaavontaohjelmassa on todettava, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä asiakkaiden ja potilaiden palvelujen yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan.
- Omaavontaohjelman osana on myös päivittäisen toiminnan sisältämät palveluyksiköiden omaavontasuunnitelmat ja lääkehoitosuunnitelmat.
- Omaavontaohjelman toteutumista on seurattava ja seurantatiedot on julkaistava neljän kuukauden välein verkossa. Omaavontaohjelma on keskeinen tiedolla johtamisen ja palvelujen kehittämisen työkalu.

14. Keskeiset käsitteet

Omaevalvontasuunnitelman avulla toteutetaan omaevalvontaa.

- Omaevalvontasuunnitelmalla tarkoitetaan palveluyksiköittäin laadittavaa asiakirjaa, jossa kuvataan toiminnan keskeiset riskit sekä miten palveluntuottaja ja henkilöstö valvovat palveluyksikköä, yksikön toimintaa, henkilöstön riittävyttä sekä palvelujen laatua ja asiakas- ja potilasturvallisuutta.
- Omaevalvontasuunnitelmaan on kirjattava palveluyksikön vastuuhenkilö, jonka on kyettävä tosiasiallisesti johtamaan ja valvomaan toimintaa ja sitä, että palvelut täyttävät niille säädetyt edellytykset koko ajan.
- Omaevalvontasuunnitelma on päivittäisen toiminnan työväline.
- Omaevalvontasuunnitelma tulee tehdä sähköisesti, ja se on julkaistava julkisessa tietoverkossa tai muulla sen julkisuutta edistävällä tavalla.
- Omaevalvontasuunnitelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava neljän kuukauden välein julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.
- Palveluntuottaja vastaa omaevalvontasuunnitelman laatimisesta, päivittämisestä ja noudattamisesta.

Valvontasuunnitelmassa määritellään valvonnan painopisteet, resurssit ja vastualueet.

14. Keskeiset käsitteet

Viranomaisvalvonta ja siihen liittyvä ohjaus kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle, aluehallintovirastolle ja Valviralle.

- Aluehallintovirasto valvoo toimialueellaan sosiaali- ja terveystalvvelujen järjestämisen ja tuottamisen lainmukaisuutta ja antaa siihen liittyvää ohjausta.
- Valvira ohjaa aluehallintoviraston toimintaa valvonnan ja siihen liittyvän ohjauksen toimeenpanossa, yhteensovittamisessa ja yhdenmukaistamisessa.

Hyvinvointialueen pitää toimittaa yksityisen palveluntuottajan valvonnasta laatimansa **tarkastuskertomus** aluehallintovirastolle tiedoksi ja ilmoittaa viivytyksettä valvontaviranomaiselle yksityisen palveluntuottajan tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenevät olennaisesti asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavat epäkohdat/puutteet.

- Vastaavasti aluehallintovirasto ja Valvira lähettävät hyvinvointialueelle tiedoksi yksityistä palveluntuottajaa tai tämän alihankkijaa koskevan tarkastuskertomuksen.

14. Keskeiset käsitteet

Palveluuyksikkö = julkisen tai yksityisen palveluntuottajan ylläpitämä toiminnallisesti ja hallinnollisesti järjestetty kokonaisuus, jossa tuotetaan sosiaali- tai terveystaloudellisia palveluja, ja jossa on yhtenäinen johtamisjärjestelmä sekä vastuu taloudesta ja toiminnasta.

- o Palveluuyksikkö voi koostua palveluntuottajan yhdestä tai useammasta sosiaali- tai terveydenhuollon rekisteriteknisestä palvelupisteestä. Se voi muodostua palveluntuottajan oman päätöksen mukaisesti yhdestä tai useammasta sosiaali- tai terveydenhuollon palvelusta ja useammasta fyysisestä toimipaikasta, tai se voi olla kokonaan ilman fyysistä toimipaikkaa.
- o Palveluuyksikön joustavan käsitteen tarkoituksena on mahdollistaa uudentyyppisten palvelujen ja organisaatorakenteiden käyttöönotto. Rekisteriviranomainen arvioi sen, muodostaako palveluuyksikkö laissa tarkoitetun toiminnallisen ja hallinnollisen kokonaisuuden, onko palveluuyksikön rakenne tosiasiallisesti palveluntuottajan nimeämien vastuuhenkilöiden valvottavissa ja johdettavissa ja täyttääkö palveluuyksikön sisältämät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelupisteet niille substanssilainsäädännössä säädetty vaatimukset.

Palveluuyksikön ja palvelupisteen määrittelyt on tehty Soteri-rekisteröintiä varten.

15. Soteri-rekisteri (Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien ja palveluyksikköjen rekisteri)

- Valvira ylläpitää valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien ja palveluyksikköjen rekisteriä (Soteri) palveluntuottajien ja sosiaali- ja terveystalviteiden rekisteröintiä, valvontaa ja tilastointia sekä muiden viranomaisten lakisääteisiä tehtäviä varten.
- Valvira ja aluehallintovirastot ovat yhteisrekisterinpitäjiä. Valvira ja aluehallintovirastot vastaavat käsittelyvastuullaan rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja niiden luovuttamisesta sekä tallentamiaan tietoja koskevasta, rekisteröidyn oikeuksien käyttämiseen liittyvistä pyynnöistä.
- Uusi palveluntuottajarekisteri Soteri otettiin käyttöön 1.1.2024. Valveri-rekisterissä olleet lupapäätökset ovat siirtyneet sellaisenaan uuteen rekisteriin. Palveluntuottajat voivat jatkaa toimintaansa normaalisti. Uudet yksityiset sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat rekisteröidään Soteriin. Toiminimellä toimivat terveydenhuollon itsenäiset ammatinharjoittajat muuttuivat uuden lain myötä yksityisiksi palveluntuottajiksi.

15. Soteri-rekisteri (Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien ja palveluyksikköjen rekisteri)

- Palveluntuottajan rekisteröinti on tehtävä aina ensin ja se tulee olla tehtynä ennen palvelutoiminnan aloittamista. Palveluntuottajan ja sen palveluyksiköiden rekisteröinti arvioidaan erikseen, mutta molemmat ovat välttämättömiä palvelujen tuottamisessa. Vain rekisteröity palveluntuottaja saa tarjota palveluja, minkä lisäksi palveluntuottajalla on oltava vähintään yksi rekisteröity palveluyksikkö ja siihen kuuluvat palvelupisteet, joille on merkitty tuotettavat palvelut ja muut tarvittavat tiedot. Yksityisen palveluntuottajan on oltava Soteri-rekisterissä ja täytettävä lain vaatimukset. Palveluntuottajan rekisteröinti koskee uusia, aloittavia toimijoita, joilla ei ole aiempia rekisteröintejä. Jatkossa palveluntuottajilla on velvollisuus tarkistaa ja päivittää Soteri-rekisterissä olevat tietonsa vuosittain viimeistään 31. maaliskuuta.
- Palveluntuottajan Soteri-rekisterihakemukseen liitetään ainoastaan toimintasuunnitelma ja muiden suunnitelmien osalta ilmoitetaan laatimispäivämäärä. Hyvinvointialue tarkastaa ja valvoo lakisääteisten suunnitelmien sekä muun muassa sopimuksen mukaisen henkilöstön toteutumisen.
- Julkisten palveluntuottajien, kuten hyvinvointialueiden rekisteröintimenettely alkaa tammikuussa 2026. Julkisten palveluntuottajien rekisteröintihakemukset tulee olla toimitettuna 31.12.2025 mennessä. Tästä tulee erilliset ohjeet Valviralta, eikä hakemuksia voi vielä laittaa vireille.

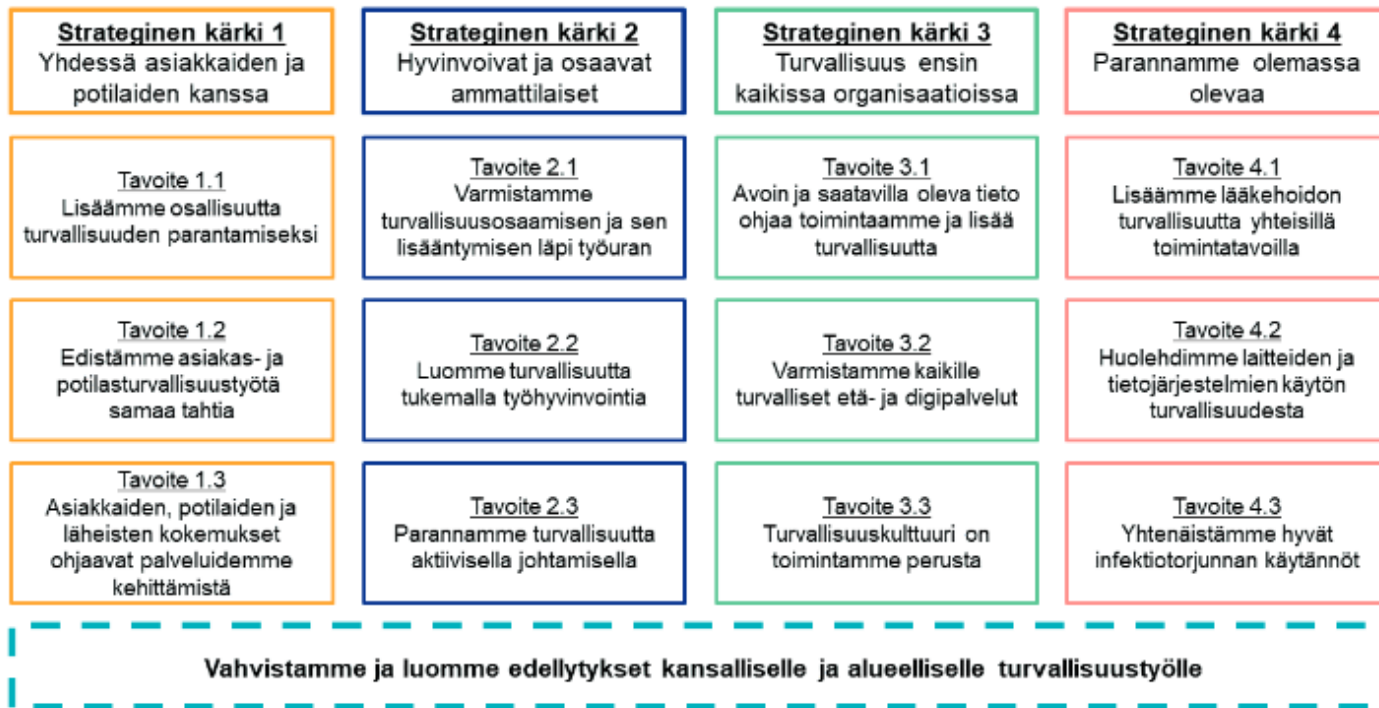
16. Valvontaa ohjaavat lait ja asetukset

- EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR) (2016/679)
- Hallintolaki (434/2004)
- Laki hyvinvointialueesta (611/2021)
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)
- Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)
- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)
- Laki omaishoidon tuesta (937/2005)
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009)
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöstä (817/2015)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994)
- Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006)
- Laki toimeentulotuesta (1412/1997)
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987)
- Lastensuojelulaki (417/2007)
- Mielenterveyslaki (1116/1990)
- Perhehoitolaki (263/2015)
- Päihdehuoltolaki (41/1986)
- Sosiaalihuoltoasetus (607/1983)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Suomen Perustuslaki (731/1999)
- Terveystieteiden laki (1326/2010)
- Tietosuojalaki (1050/2018)
- Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)

17. Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia 2022–2026

Visio: Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026 – vältämme vältettävissä olevan haitan

Potilas- ja asiakasturvallisuuden kansallisista minimistandardien mittareita voidaan hyödyntää kansallisessa ja alueellisessa ohjauksessa ja valvonnassa, sote-organisaatioiden toiminnan seurannassa ja omavalvonnan tukena.

18. Omavalvontaohjelman liitteet

- Pohteen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden valvontasuunnitelma vuosille 2024-2025
- Pohteen omavalvontasuunnitelma ja seurantalomake
- Pohteen lääkehoitosuunnitelma

